

Sygn. akt III RC 52/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2016 roku

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Izabela Żylińska - Małecka

Protokolant Agnieszka Smolińska

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2016 roku w Dzierżoniowie sprawy

z powództwa **T. F.**

przeciwko **R. F. (1)**

o alimenty

oddala powództwo.

Sygn. akt III RC 52/15

UZASADNIENIE

Powódka T. F. w dniu 28 stycznia 2016 roku wniosła pozew przeciwko pozwanemu R. F. (1) o zasądzenie na rzecz powódki alimentów w kwocie po 300 zł miesięcznie płatnych z góry do 10 - go dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek płatności którejkolwiek z rat do rąk T. F..

W uzasadnieniu swojego żądania T. F. podała, że pozwany jest mężem powódki, przy czym Sąd Okręgowy w Świdnicy w dniu 20 kwietnia 2006 roku orzekł separację małżeństwa z winy R. F. (1). W maju 2012 roku pozwany wyprowadził się ze wspólnego mieszkania i od tamtego czasu powódka mieszka sama. Opłaty z tytułu eksploatacji mieszkania wynoszą około 300 zł miesięcznie, ponadto powódka spłaca ratę kredytu na zakup mebli po 50 zł miesięcznie. Powódka nie posiada oszczędności, gdyż w związku z podziałem majątku wspólnego musiała spłacić mieszkanie w kwocie 46.000 zł. Dodatkowo T. F. podniosła, że jest osobą niepełnosprawną, pozostaje pod opieką kilku lekarzy specjalistów, powinna korzystać z rehabilitacji. Koszt wizyty lekarskiej wynosi 100 zł zaś koszt zakupu leków około 200-300 zł miesięcznie. Jest emerytką i z tego tytułu otrzymuje świadczenie w kwocie 957,82 zł miesięcznie. Powódkę wspiera jej córka, u której przebywa przez okres około dwóch miesięcy w roku. T. F. podniosła, że pozwany trzymuje emeryturę w kwocie 1473,93 zł miesięcznie i mieszka z synem, więc nie ponosi pełnych kosztów utrzymania mieszkania. Dlatego też powinien powódce pomóc finansowo.

W odpowiedzi na pozew z dnia 12 kwietnia 2015 roku pozwany R. F. (1) wniósł o oddalenie powództwa. W Uzasadnieniu zarzucił, że wyprowadził się od powódki w maju 2012 roku, gdyż chciał uniknąć z jej strony dalszych intryg, nękania i oczerniania. Takie zachowanie powódki zaczęło się w 1990 roku, po tym jak pozwany wstąpił do Świadków Jehowy i co nie zostało zaakceptowane przez żonę pozwanego. R. F. (1) podał, że ma 75 lat i jest schorowany, cierpi na arytmie serca, żylaki, ma problemy z żołądkiem. Leczenie wiąże się z kosztami. Jednocześnie pozwany podał, że powódka czerpie zyski z wynajmu mieszkania w J. koło W..

Na rozprawie w dniu 27 kwietnia 2015 roku powódka F. nie stawiała, przy czym w pozwie domagała się rozpoznania sprawy pod jej nieobecność. Pozwany R. F. (1) stawiał się ze swoim pełnomocnikiem, synem A. F. (1) i podtrzymał swoje stanowisko, wnosząc o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Strony zawarły związek małżeński (...)w Urzędzie Stanu Cywilnego w B.. Sąd Okręgowy w Świdnicy wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2006 roku orzekł separację małżeństwa z winy R. F. (1). Jednocześnie Sąd oddalił wniosek o zasądzenie alimentów na rzecz T. F..

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie wyrokiem z dnia 20 czerwca 2012 roku oddalił powództwo T. F. przeciwko R. F. (2) o zasądzenie na jej rzecz alimentów.

R. F. (1) od marca 2014 roku otrzymywał świadczenie z ZUS w kwocie 1473,93 zł zaś T. F. w kwocie 957,82 zł miesięcznie. Obecnie pozwany otrzymuje emeryturę w kwocie około 1.600 zł miesięcznie zaś T. F. w kwocie 989,12 zł miesięcznie.

U T. F. w kwietniu 2013 roku rozpoznano inne reumatoidalne zapalenie stawów, zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, żylaki kończyn dolnych i choroby kręgow szyjnych. W kwietniu 2013 roku w Szpitalu (...) w D. wykonano u powódki artroskopię kolana prawego powódki. Od 21 do 23 lipca 2013 roku powódka przebywała w szpitalu z powodu zakrzepowego zapalenia żył zaś od 19 sierpnia 2013 roku do 12 września 2013 roku powódka korzystała z rehabilitacji w Ośrodku (...) w D.. Wcześniej tj. od 21 stycznia 2013 roku do 10 lutego 2013 roku przebywała w Regionalnym Szpitalu w K. z rozpoznaniem choroby zwyrodnieniowa kręgosłupa i stawów.

W czerwcu 1993 roku T. F. została zaliczona do II grupy inwalidów i uznana za niezdolną do pracy. Termin kontrolnego badania wyznaczono na czerwiec 1994 roku. W dniu 10 lutego 1997 roku powódka została ponownie zaliczona do II grupy inwalidów i jednocześnie uznano ją za niezdolną do żadnej pracy. W dniu 11 grudnia 2006 roku zaliczono T. F. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

W dniu 28 października 2015 roku powódka za leki zapłaciła 395,97 zł. W dniu 6 kwietnia 2014 roku powódka za leki uiściła – 31, 11 zł, w dniu 12 kwietnia 2014 roku – 54,81 zł, w sierpniu 2014 roku – 195,96 zł, w dniu 24 października 2014 roku – 68,01 zł w dniu 29 listopada 2014 roku – 50,68 zł, w dniu 15 listopada 2014 roku – 79,60 zł, a ponadto kwotę 165,91 zł (faktura k. 43), czyli łącznie w 2014 roku na leki wydała - 646,08 zł. Rok wcześniej T. F.za leki zapłaciła: w dniu 7 marca 2013 roku – 19,20 zł, w dniu 30 marca 2013 roku – 24,17 zł, w dniu 20 kwietnia 2013 roku – 37,53 zł, w dniu 7 czerwca 2013 roku – 121,80 zł, 1 lipca 2013 roku – 50,27 zł, w dniu 5 lipca 2013 roku – 323,60 zł, w dniu 10 lipca 2013 roku – 263,43 zł, w dniu 23 lipca 2013 roku – 47,89 zł, w dniu 31 lipca 2013 roku – 45,51 zł, w dniu 7 sierpnia 2013 roku – 121,80 zł, w dniu 16 sierpnia 2013 roku – 103,21 zł, w dniu 6 listopada 2013 roku -118,92 zł, w dniu 15 listopada 2014 roku – 79,60 zł, w dniu 20 listopada 2013 roku – 226,15 zł, w dniu 29 listopada 2014 roku – 34,11 zł, zatem łącznie w 2013 roku na leki powódka wydała– 1.617,19 zł. W 2013 roku powódka nie zrealizowała 16 recept na leki zaś w 2014 roku – 14 recept. W dniu 16 kwietnia 2015 roku powódka została przyjęta na Oddział Rehabilitacyjny dla Dorosłych w (...) Centrum (...)w K.i przebywała tam do 7 maja 2015 roku. Od 7 do 10 sierpnia 2015 roku T. F.przebywała na Oddziale Kardiochirurgii w Szpitalu (...)w Ś.z rozpoznaniem dławicy piersiowej. Z kolei od 3 do 23 września 2015 roku przebywała na Oddziale (...) (...) w (...)z rozpoznaniem – choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa. W okresie od 7 stycznia 2016 roku do 17 lutego 2016 roku powódka przebywała w Szpitalu (...)na H.z rozpoznaniem: choroba zwyrodnieniowa stawów barkowych, kolanowych kręgosłupa, dyskopatii, nadciśnienia tętniczego, niedomykalności zastawki mitralnej, wola guzkowego tarczycy, hipercholesterolemii, stanu po zakrzepicy żył głębokich kończyny dolnej prawej i leczeniu operacyjnym żylaków, stanu po chylecystektomii i appendektomii.

W listopadzie 2014 roku powódka uiściła za czynsz kwotę 216,11 zł, za energię elektryczną – 15,50 zł i za gaz 23,35 zł. Od grudnia 2015 roku opłata za czynsz wynosi 220,11 zł miesięcznie, łączna opłata za gaz za cały 2015 rok wyniosła 177,53 zł zaś za energię elektryczną za okres od października 2014 roku do lutego 2016 roku – łącznie 423,53 zł.

W dniu 3 kwietnia 2003 roku małżonkowie T. i R. F. (2) wyłączyli wspólność majątkową małżeńską i wprowadzili rozdzielność majątkową. W dniu 23 kwietnia 2005 roku T. F. wynajęła mieszkanie w w. J. za kwotę czynszu 650 zł miesięcznie. W dniu 29 maja 2006 roku R. F. (1) darował swojemu synowi A. F. (1) udział wynoszący 1/2 w w. mieszkaniu w B.(...). Wartość przedmiotu umowy wynosiła 21.000 zł. W dniu 22 lipca 2011 roku T. F. darowała rzeczony mieszkanie swojej córce T. G.. Wartość mieszkania ustalono na kwotę 129.000 zł. Jednocześnie M. G. ustanowiła na rzecz swojej matki służebność osobistą w postaci bezpłatnego dożywotniego prawa do korzystania z lokalu mieszkalnego będącego przedmiotem darowizny. Na mocy ugody sądowej z dnia 6 marca 2012 roku A. F. (2) i jego matka T. F. ustalili, że mieszkanie w B.os. (...) jest przyznane T. F., która zobowiązała się do spłaty na rzecz syna kwoty 45.000 zł w 51 ratach.

Powódka T. F. często przebywa u swojej córki mieszkającej w S.. Pozwany R. F. (1) zamieszkuje ze swoim synem. Cierpi na żylaki nóg, ma problemy z sercem i pamięcią. Opłaty z tytułu eksploatacji mieszkania wynoszą około 240 zł miesięcznie zaś na leki pozwany wydaje około 200 zł miesięcznie.

Dowód:

akta SO w Świdnicy sygn. IC 3238/08

akta SR w Dzierżoniowie INs 534/11 i RC 524/11

Decyzja ZUS z dn. 13.03.2014 r. i z dn. 13.03.2015 r. – k. 7 i 82

Decyzja ZUS z dn. 04.03.2014 r. z dn. 13.03.2015 r. – k. 8 i 82, 148

Zaświadczenie lekarskie z dn. 21.07.2014 r. – k. 9

Karty leczenia szpitalnego – szpitalnego. 10, 11, 12, 13, 74, 79, 80

Wypisy z treści orzeczenia (...) – k. 14, 15

Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności nr (...) – k. 16

Wyciąg z rachunku bankowego – k. 17

Faktury za leki – k. 18 – 45

Recepty – k. 46

Umowa najmu mieszkania – k. 57

Zaświadczenie z (...) Sp. Z o.o z dn. 16. (...). – k. 58

Zeznania św. A. F. (2) – k. 86 verte -87 verte

Skierowania do szpitala i poradni chirurgicznej – k. 91-92

Akty notarialne z dn. 7.04.2003 r., 3.04.2003 r. i z dn. 22.07.2011 r. oraz z dn. 29.05.2006 r. – k. 94-99 oraz 102-103

Zeznania R. F. (1) – k. 122 i 122 verte

Zeznania T. F. – k. 150 verte-151

protokół rozprawy z dnia 6 marca 2012 roku – okoliczność. 100-101

pismo (...) w B.z dnia 16 listopada 2015 roku – k.126

pismo (...)w B.z dnia 22 grudnia 2015 roku – k 127

pisma (...) k. 128

wydruk z systemu EnergOS – k. 129 – 130

Sąd zważył :

Zgodnie z art. 61⁴ § 1,3 i 4 krop orzeczenie separacji ma skutki takie jak rozwiązanie małżeństwa przez rozwód, chyba że ustawa stanowi inaczej. Jeżeli wymagają tego względy słuszności, małżonkowie pozostający w separacji obowiązani są do wzajemnej pomocy. Do obowiązku dostarczania środków utrzymania przez jednego z małżonków pozostających w separacji drugiemu stosuje się odpowiednio przepisy art. 60, z wyjątkiem § 3. W związku z tym, że separację małżeństwa stron orzeczono z winy R. F. (1), to zastosowanie w niniejszej sprawie ma art. 60 § 2 krop, z którego wynika, że jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku. W myśl art.61 kro, z zastrzeżeniem przepisu artykułu poprzedzającego (art.60 kro) do obowiązku dostarczania środków utrzymania przez jednego z małżonków rozwiedzionych drugiemu stosuje się odpowiednio przepisy o obowiązku alimentacyjnym między krewnymi. Przesłanką zasądzenia alimentów od małżonka uznanego za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, jest nie tylko orzeczenie rozwodu z jego winy, ale także ustalenie, że rozwód pociągnął za sobą **istotne pogorszenie** sytuacji małżonka niewinnego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości, że przyznanie alimentów na rzecz byłego małżonka nie ma charakteru obligatoryjnego, nawet jeżeli spełnione są przesłanki ustawowe określone w art. 60 k.r.o. W świetle powyższego można odwołać się do tez wyroku SN z dnia 14 lutego 2001 r., I CKN 1341/00, LEX nr 52433, które brzmią: "1. Obowiązek alimentacyjny małżonka wyłącznie winnego nie istnieje obligatoryjnie w każdym bez wyjątku przypadku, gdy tylko spełnione są ogólne przesłanki wyraźnie określone w art. 60 § 2 krio. 2. Przez użycie słów "sąd może orzec", dał wyraz pewnej swobodzie (nie dowolności) sędziowskiej, która pozwoli sądowi na oddalenie powództwa, jednakże tylko wyjątkowo, gdy będą przemawiały za tym konkretne, bardzo ważne powody". Powyższy pogląd zaakceptował SN z uzasadnieniem wyroku z dnia 15 lutego 2001 r.(II CKN 391/00), stwierdzając, że: "Obowiązek alimentacyjny małżonka wyłącznie winnego nie istnieje obligatoryjnie w każdym bez wyjątku przypadku, gdy tylko spełnione są ogólne przesłanki wyraźnie określone w art. 60 § 2 k.r.o. Ustawodawca uważał za konieczne uwzględnienie wszystkich nie dających się ująć ściśle i z góry przewidzieć okoliczności każdego przypadku. Przez użycie słów "sąd może orzec" dał wyraz pewnej swobodzie (nie dowolności) sędziowskiej, która pozwoli sądowi na oddalenie powództwa, jednakże tylko wyjątkowo, gdy będą za tym przemawiały konkretne, bardzo ważne powody". W wyroku z dnia 28 października 1980 r. (III CRN 222/80), SN podkreślił, że zakres świadczenia alimentacyjnego wobec byłego małżonka: "określa z jednej strony stopień pogorszenia się sytuacji materialnej małżonka niewinnego, a z drugiej strony zasady słuszności. Tylko bowiem zasady słuszności mogą w sposób prawidłowy wyważyć rozstrzygnięcie, jaki w konkretnej sprawie zakres przyczynienia się małżonka winnego może być uznany za "odpowiedni". Z reguły będzie on się znajdował pomiędzy granicą, poniżej której leży niedostatek, a granicą, której przekroczenie byłoby zrównaniem stopy życiowej obojga rozwiedzionych małżonków.

W niniejszej sprawie istotne znaczenie ma również art. 138 krop, który stanowi, że w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zważyć bowiem należy, że Sąd wyrokiem z dnia 20 czerwca 2012 roku w sprawie sygn. akt III RC 524/11 oddalił żądanie T. F. o zasądzenie na jej rzecz alimentów od R. F. (1). Toteż, Sąd rozpoznając niniejszą sprawę wziął pod uwagę przesłanki prawne określone zarówno w art. 61⁴ krop i 60 § 2 krop, jak i te określone w art. 138 krop.

W ocenie Sądu nie doszło do zmian uzasadniających uwzględnienie powództwa T. F.. Przed wszystkim w żaden sposób nie zmieniły się podstawy, na których swoje rozstrzygnięcie oparł Sąd orzekając w przedmiocie alimentów

w dniu 20 czerwca 2012 roku. Bezsporne jest, że powódka w lipcu 2011 roku darowała swoje mieszkanie w J. córce M. G., która na rzecz matki ustanowiła służebność osobistą w postaci bezpłatnego prawa do korzystania z tego mieszkania. Z tego faktu można wywieść dwa spostrzeżenia. Po pierwsze gdyby do takiej czynności nie doszło (darowizny), to powódka nadal – jak to czyniła wcześniej – mogłaby wynajmować mieszkanie za kwotę na pewno nie mniejszą niż w 2005 roku tj. 650 zł miesięcznie, co w efekcie istotnie podniosłoby dochody T. F.. Ewentualnie powódka mogłaby sprzedać mieszkanie i w ten sposób znacznie zasilić swój budżet. Po drugie: skoro na rzecz T. F. jej córka ustanowiła służebność osobistą w postaci bezpłatnego prawa do korzystania z tego mieszkania, to w sytuacji, gdy powódka nie posiada wystarczających środków na swoje utrzymanie, córka powinna umożliwić matce zamieszkiwanie w дарowanym lokalu i w ten odciążyć powódkę od kosztów związanych z eksploatacją mieszkania.

Sąd nie kwestionuje stanu zdrowia powódki, ponieważ z materiału dowodowego wynika, że jest osoba schorowaną, co pociąga za sobą dodatkowe koszty związane chociażby z zakupem leków. Na marginesie zauważyć jednak należy, że w 2013 roku powódka wydała na leki znacznie więcej (1.617,19 zł). niż w 2014 roku (646,08 zł). Natomiast w 2015 roku T. F. wykazała, że na lekarstwa wydała już tylko 395,97 zł.

Pozwany R. F. (1) ma 75 lat również nie jest osobą zdrową. W trakcie postępowania, a w szczególności podczas zeznań pozwanego, Sąd spostrzegł, że pozwany ma problemy z pamięcią, co może wynikać nie tyle z wieku pozwanego, co z powodu stanów chorobowych. R. F. (1) sam przyznał tę okoliczność, a także zeznał, że ma problemy z sercem, cierpi z powodu żylaków. Na leki wydaje około 200 zł miesięcznie. Pozwany nie posiada żadnych innych środków finansowych niż otrzymywane świadczenie emerytalne. Wysokość emerytury pozwanego jest wprawdzie wyższa od emerytury powódki, a wydatki stron na leki oraz opłaty za mieszkanie są na zbliżonym poziomie, to w świetle wcześniej wskazanych okoliczności nie daje to podstaw do uwzględnienia powództwa T. F..

Mając powyższe na uwadze na podstawie powołanych przepisów prawnych orzeczono jak na wstępie.